

MOLNÁROK LAPJA

KÖRLEVÉL

Molnár- kézügyesség

Jól örölni csak egymással viszonylagosan jól érintkező és tetszés szerint elhatárolható örlőfelületeken lehet. Ez is jelmondatszerű szöveg, amit minden molnár jól tud és még sem tartja be mindegyik. Vagy azért nem tartja be, mert az adottságok korlátozzák, vagy azért, mert alapismeretei korlátozottak. Ha a mester ambicionálja, hogy a keze alól jól képzett tanítványok kerüljenek a munka terére, minden rendellenességre, ami az üzemből előfordulhat, fel kell hívnia tanítványa figyelmét. Ha pl. előfordul, hogy az újonnan rovátkolt henger nem gömbölyű, ha az hosszában és helyenként púpos vagy völgyeleges, magasabb töretekre — esetleg — használható, de kiörlésre semmi esetre sem. Egy nap alatt több kár származhat az ilyesimből, mint amennyibe az újarovátkolás kerül. Különösen kis visszautóztatásos malmoknál fontos ez a körülmény, ahol egy és ugyanazon hengerpáron végzik a töretést és a korpakiörlést is. Régióta furdalja a molnárok begyét, hogyan lehetne már eleve berakás előtt megállapítani a hengerfelületeken az esetleges eltéréseket, rendellenességeket, hiszen itt csak mikronokról lehet szó, azonban üzemből, örlés szempontjából, ezek a mikronok is — ha összetevődnek — súlyos hátrányokkal járnak. Hatvan esztendő alatt, úgyis mint molnárnak, úgyis mint malomcsinálónak, épen elég alkalom adódott próbálgatni, hogyan és miképpen lehetne a rovátkolási hibákat előre megállapítani? Mert simahengereken tudunk segíteni, de rovátkoltakon nem. Marokkörzövel, amivel gömbölyű tárgyakat mérünk, nem lehet. Ez egy kicsit durva szerszám mikronok megállapítása céljából. Mikronra beállítható tolómérték pedig nincs minden malomban, olyan nagyságra, mint egy hengervastagság. Egyenes vasléniával, ha ez nincs kéznél, keményfa léniával már inkább meg tudom állapítani a hengerhosszban, gömbölyűségben, esetleg jelentkező eltéréseket. Olyanformán, ha a henger hosszában elosztva cigarettapapírt helyezek, azokra pedig a léniát. Ha aztán az egyik cigarettapapírt ki tudom húzni a léniától, a másikat nem, ez azt jelenti, hogy ahonnan a cigarettapapír könnyen kihúzható, ott a hengertest mélyebb. Ahol pedig a papír ragad, ott magasabb. A cigarettapapír-vastagság ugyan nem nagy differencia, de ha a másik hengerpáron is ugyanez az eset, akkor már — ha még hozzáadjuk a csapágyakban is előforduló kotyogást, ami forgásközben bármilyen jól felillesztett csapágnál is megállapítható, — akkor már hatványozódik a hiba. Visszaöntésnél többször kell visszaöntennem, automatikánál veszteségem van, ugyanazon örlemény — részben — hátrább tolódik. Tehát a diagrammom sántít. Előfordult egy nyírsegi rozsmalomban, hogy az újonnan rovátkolt hengerekkel nem tudtak örölni. Sok volt a korpa, még több a barnaderce, pedig hét hengerpár örölt volna. A radiálszíták 8-9-es bevonatát fokozatosan leszállították 3-4 számra, még sem sikerült... Átnéztem a dolgot. Megállapítottam, hogy az összekötött hét hengerpár közül egy pár öröl úgy-

ahogy, tűrhető aprón és épen a harmadik pár. A többi gyúr, füstöl, a gőztől apró lepedőcskék válnak le róla kovászból. Mondtam a malomtulajdonosnak, hogy itt én nem tudok segíteni, hat hengerpárt újra kell rovátkoltatni. „De hiszen most rovátkoltattam” — hangoztatta ügyfelem és meg is mondta, hogy hol. Nem tudtam meggyőzni. Biztosan ostobának tartott. Elkínlódtak még hónapokig. Mikor aztán senki sem vitt a malomba örölnivalót, akkor szánta el magát, hogy máshol rovátkoltasson, ahol jobban értenek hozzá. Csak úgy hasból: tiszter meghozathatta volna az új hengereket egyenesen Ganzéktól a réven, azon a pénzen, amit elveszített a vámon. Azelőtt is tudtam, de akkor még jobban meggyőződtem arról, hogy a „malomdoktorálás” háládatlan feladat. Mint a makacs betegek, a tisztelt malmos urak sem veszik be prompt az orvosságot. De amikor mégis be kell venniük ugyanazt, nem hálálkodnak érte. A maguk „écesének” tartják a receptet, (Hogy az útiköltségemet sem térítette meg, ez megint más kérdés.)

A hengerek gömbölyűségének megállapítására, amíg azok szabadon vannak és gyanúsak, egy megközelítő eredményt adó metódus van. Egy síma, pontosan egyengetett deszkalapra, a malompadlón, vagy betonon, fehér csomagolópapírt teríték, azon végig gurítom a hengert. A papírba benyomódnak a rovátkák. Ha a benyomódások egyenletesek, akkor nincs nagyobb baj. Ha azonban nem egyenletesek, ahol elmosódottak, ott mélyebb a felület. Ha ez az elmosódás egész hosszában jelentkezik, akkor a henger azon a vonalon mélyebb, nem gömbölyű. Ne felejtjük, hogy csak pontosan egyengetett tábláról lehet szó. Ugyancsak meg lehet állapítani az eltéréseket olyképpen, ha az állványban a hengerpárok alá égő gyertyát tartok, amikor a hengerek annyira össze vannak igazítva, hogy éppen csak nem surlódnak. Ha körülforogatom a hengerpárt, a világosság megmutatja az esetleges eltéréseket, úgy hosszában, mint gömbölyűségben. Azonban mégis csak örlésközben tudjuk megállapítani legbiztosabban: rendben van-e a hengerpárunk vagy sem. Ha nem? Ki vele! Nincs, nem lehet pardon. Vagy ha igen, akkor ez már zsebmetszés, a saját zseben...
Ö. I.

Postatakarékpénztári befizetési lapot csatolunk és kérjük igen tisztelt olvasóink azon részét, akik a mult számok árát sem küldték volna meg be, mulasztásukat a jelenlegi példány árának beküldésével egyidejűleg pótolják. Egy-egy példányért 2 forintnál kisebb összeget nem fogadhatunk el.

Ha bárkinek kényelmetlen a példányonkénti árat esetenként beküldeni, nincs semmi akadálya annak, hogy bármilyen összeg utaltassék át, s mi a küldött összeget az illető javára könyvelve, annak erejéig zavartalanul küldjük meg a további számokat.

Egvébként a mellékelt befizetési lapon hirdetési szöveg, hirdetési díj (szavanként 50 fillér) és a még kapható szakönyvek ára együttesen is beküldhető.

Postatakarékpénztári csekkszám száma: 18.363.

Eredeti svájci
malomszita

selymeket

László Medicago kalapácsos **örlogépeket** raktárról szállít

LÁSZLÓ és FIA

malomfelszerelési és műszaki kereskedők
Budapest, V., Rikotmány-utca 25. Telefon: 123-859.

és bármilyen malomfelszerelést, műszaki cikket, malomköveket, Herkules bélhurok szijkapcsot

kenőcs
ragasztó!
Zénol
KAPHATÓ.

gyártól!

K mérnökök
36/b

gyártól! kő-
emelővel komp-
e, valamint egy
endszerű daráskő,
őjü, Cim: Or-
Hengermalom

ok: 80 és 40
kompressoros,
ressornélküli, 22
olt forgóáramu
vag barnaszén-
HP-ig, kátrány-
eladó. Szabó An-
V., Ipoly-u. 24/a.

gy vagy jobb se-
gédi állást
est környékén.
tal molnármes-
im: Beke Sán-
il.

as síma és ro-
Ganz T. hen-
osztályos, sza-
kszíták, dupla
pirátor triórral,
daráló, tárcsás
daráló, olaj-
dezés, 10 HP.
ngereres motor,
adható áron.
Csömör.

entábel, 10 kg.
gabonamérleg
yos áron kap-
használt egy-
dern szabadon-
kapható. Rácz
sa, Budapest,

lését vállalom.
5 darab sik-
nozó, daratisz-
csapágyu hen-
bó Imre sze-
Budapest, V.,
ky-ut 76. III. 5.

me-Giesecke
engerszék jó
ható. Rácz Ár-
Budapest, VI.,

y kezelőmol-
állást keres
molnár-mester,
megjelöléssel.
Lajos molnár-
zárd, Babits

a M. L. eddig
kézhezvett
ró összeget?
ert csak így
Ön érdekeit!
va.

Kigyóhagyma a rozszban

A gyommagvak közül talán egyikre sem haragszik a molnár úgy, mint a kigyóhagymára. Különböző nagyságánál, valamint fajsúlyánál fogva, nehezen választható el a rozstól. S éppen azért, mert nehéz és körülményes tőle megszabadulni, régen foglalkoztatja a molnárságot egy olyan őrlési eljárás, illetve olyan gép előállítás, amely a kigyóhagymától 100 százalékban megszabadítaná.

Hogyan bosszantaná a molnárt, mikor elkeni az őrlőfelületeket, ezáltal csökkenti a kiőrlési százalékot, valamint a teljesítményt is. A beragadt henger nem őrl, s így az anyag gorombán (öröletlenül) siet a hátsó járatok felé s a százalékot a molnár bőségesen a korpában találja meg.

Van azért némi segítség is. A molnár kifogja a malmot és megmossa a hengert. Ennek módja mindnyájunk előtt ismeretes. Ez bizonyos idővesztéssel jár és ha a víz a lefolyócsőbe a hiányos eldugaszolás folytán becsurog, ne is mondjam, hogy hányszor sokszorozódik meg. Na de még eközben a felvonó a szitára is ráhordhatná a hengermosás alatt becsurgott vizet és ekkor kezdődik az igazi „csirizvilág”. Nem beszélek arról, hogy ez a víz az első rozstörőhenger után a detasörbe is befolyhatott s a szita csak azután kapott belőle. Addig, amíg az örlemény útja ki nem szárad és amíg leizzadva, néhány „molnármiatyánkot” el nem mondunk, megfogadva, hogy máskor az eldugaszolásnál hatszoros figyelmet fordítunk a lefolyógaratnak zsákkal való kibélelésére, — innen-onnan már egy óránál is több idő eltelik.

Régebben gumihengerekkel is kísérleteztek. Tűs hengereket is láttam már alkalmazni eredményesen. Volt olyan egyén is, aki a rovátkolt zúzóhengerhez fa- vagy lúdtollhorzsolókat alkalmazott, s a hengerről az ily módon lekapart kigyóhagymát teknőbe vezette, mely a horzsoló alatt volt elhelyezve. Volt olyan szaktárs is, aki ezt ügyesen a henger alá kivezette s nem kellett a vályut (teknőt) időnként takarítani.

Egy másik megoldást is láttam sikerrel alkalmazni. Az első töret goromba átmenetét rávezetjük egy négyes dróttal bevont keretre vagy egy hasonló bevonatú hasábszítára. A kigyóhagyma összegöngyölödve, gombócokká összeragadva s a lisztrészekről kívülről összefogva, a négyes sodrony átmenetébe kerül. A sodrony átejtése pedig a goromba átmenet lesz.

Ez is csak részleges megoldás, mert még mindig marad kigyóhagyma az örleményben.

Ha a triórnel megfelelő sejtek vannak alkalmazva, így is érhető el eredmény. Azonban a leghatásosabban akkor érjük el célunkat, ha kigyóhagymamentes vetőmagot vet el

a gazda. A malom mindig rendelkezik olyan rozssal, melyben nincs, vagy csak jelentéktelen a kigyóhagyma mennyisége és így az ilyen rozst ajánlja fel cserébe a gazdáknak vetőmagul. Persze a jó gazda erre mindig örömmel reagál s lassan mindig kevesebb lesz a kigyóhagymás rozsa a környéken; ami úgy százalékban, mint időmegtakarításban meghozza a várt eredményt.

Egyes vidékeken a csigatriörözéssel is jó eredményt értek el a gazdák. Húsz-huszonöt gazda összefogott és vett egy ilyen triórt, s a rozst — mielőtt a malomba vitték volna — kitriörözték. Nem is kell mondanom, hogy a csigatriör kétszeri felöntés után alig hagyott egy-két szemet a rozszban, ami már jelentéktelen mennyiség a kigyóhagymamentes őrlés szempontjából.

A hengermosást viszont elkerülhetjük azáltal is, hogy a betapadt hengerre árpát vagy búzát öntünk, ami a henger rovátkái közül magával viszi a szétpréselt kigyóhagyma réteget. A rozst elzárjuk és a henger felső garatjába 40—50 kg árpát öntünk, ami elegendő a hengerek tisztításához. Ezt a darált árpát állatok etetésére még igen jól felhasználhatjuk, nem is kell a darálónkat befogni. Az őrlésnél nem sok időt veszítettünk. Ha két pár henger dolgozik egyforma beállítással, egy töretet végezve, magától értetődő, hogy nem fogjuk mind a két pár hengert egyszerre mosni és a malom hátsó részét emiatt kifogni.

Ezenfelül még egyéb megoldás is van a kigyóhagyma kiküszöbölésére, de ezeknek még egyike sem üti meg a 100 százalékos kívánalmat.

Olyan gépünk azonban még ezideig nincs, amely teljesen kiválasztaná a rozsból a kigyóhagymát, mint pl. a triór a konkolyt. De megnyugtatóan közlöm, hogy több kartársam kísérletezik olyan gép szerkesztésével, amely a kigyóhagymát teljes mértékben kiválasztja a rozsból.

Mi mindnyájan gyűlöljük a hengermosást s a vele járó piszkot, szagot, csirizt, stb., mely hátrátatja az őrlést s igen sokban megrövidít bennünket. A liszt csípős ízt kap és erősen érezni rajta a kigyóhagyma szagát is. Ezt akarja a molnár meggátolni, hogy munkáját ne befolyásolja semmiféle idegen anyag, s az őrlés szabályos menete biztosítva legyen. Ha őrl, úgy szereti, hogy tisztán, minden gyommagtól mentesen kerüljön az a búza vagy rozsa a hengerre, mert csak így tudja elérni minden molnár a liszt minőségét és versenyképességét.

Fontosnak találom, hogy úgy a malomtulajdonosok, mint a molnárok, de az öröltető gazdák is intenzíven vegyenek részt a kigyóhagyma elleni küzdelemben.

Igy a hármas összefogás eredményeként hamarosan el fog tűnni a molnárság egyik legátközöttabb ellensége: a kigyóhagyma.

Somogyi Sándor főmolnár

KÁLMÁN

MEDICAGO
REX VENTILLÁTOR ÉS
CYKLON NÉLKÜL
MALMI CÉLRA

KÁLMÁN JÓZSEF műszaki és gépkereskedő
Budapest, V.

KÁLMÁN-U. 14. TELEFON: 125-430.

HERCZ JENŐ
gépgyára és vasöntődéje

Miskolc

Vállal hengerrovátkolást, malom helyreállítási és javítási munkát, mindennemű **gépjavítást**.

Szállít olajberendezéseket, viznyomású sajtókat, **szifaselymet,** vasöntvényeket.

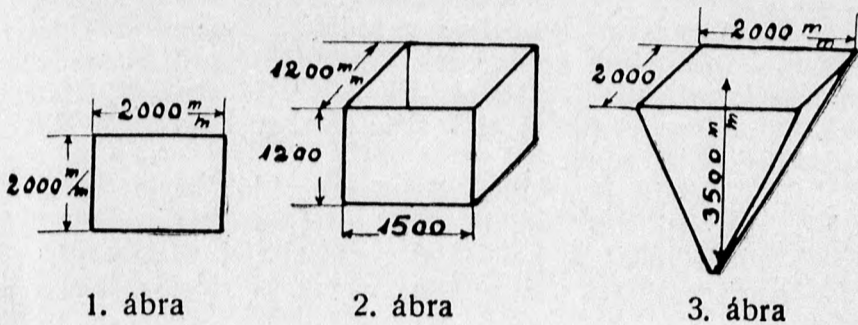
KARTAL TESTVÉREK műszaki kereskedők, **BUDAPEST**

Telefon: 120-037. V., Alkotmány-utca 27. Sürgöncim: KARTALOK, BUDAPEST

Ha jól akar, vegyen **D U F O U R** selymet

Vasárnapi molnáriskola

A technikai ismeretek megalapozásához feltétlenül szükséges egy kevés mértan tudomány, főleg azok számára, akiknek bár megvan hozzá az ambíciójuk, de ezt a nélkülözhetetlen tudományt bármi okból megszerezni nem tudták. Igyekezzem minél érthetőbben, minél egyszerűbben és minél rövidebben előadni mondanivalóimat abban a keretben, amelyet a molnár-
ipar parancsoló szükségképpen megkövetel.

1. ábra

2. ábra

3. ábra

Négyzet: (1. ábra)

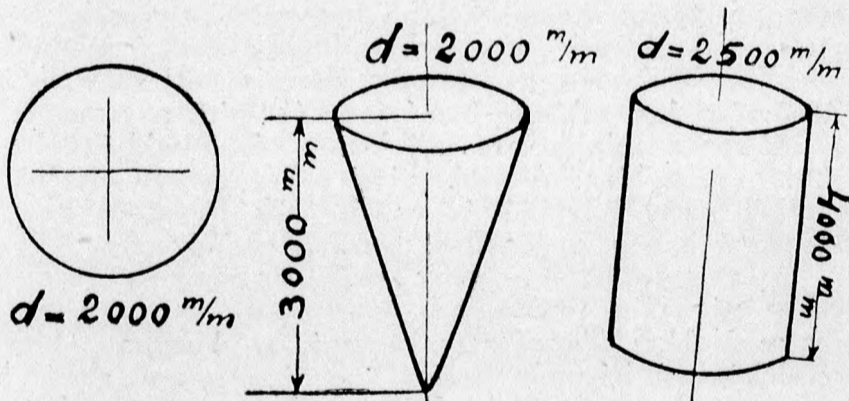
A négyzet jele: m^2 .
Számítása: alap szorozva a magassággal.
Leírása: $m^2 = a \times b =$
Pl. $2 \times 2 = 4 m^2$.

Kocka: (2. ábra)

Ezt köbtartalomra számoljuk, melynek jele: m^3 .
Számítása: Alap szorozva a magassággal és az szorozva a szélességgel.
Leírása: $m^3 = a \times b \times c =$
Pl. $1.2 \times 1.2 \times 1.5 = 2.16 m^3$.

Gula: (3. ábra)

Ennek szintén ürtartalma van. A szerepe a kamrákná érvényesül. Kiszámítása: alapterület szorozva a függő magassággal és elosztva hárommal.
Leírása: $G m^3 = \frac{a \times b \times m}{3}$
Pl. $2 \times 2 \times 3.5 : 3 = 4.6 m^3$.

4. ábra

5. ábra

6. ábra

Kör: (4. ábra)

A kör, melynek van kerülete és területe. A „d” az átmérő és „r” a 3.14 (Ludolph-féle szá) és „r” a sugár.
A kerületét úgy számoljuk ki, hogy az átmérőt megszorozzuk 3.14-dal.
Leírása: $K = d \times \pi =$
Pl. $2 \times 3.14 = 6.28$ méter.
A terület kiszámítása: A sugarat önmagával megszorozzuk és azt 3.14-dal szorozzuk.
Leírása: $K1 = r^2 \times \pi$
Pl. $1 \times 1 \times 3.14 = 3.14 m^2$.

Kup: (5. ábra)

Ezt is ürtartamra számoljuk. Kiszámítása: A sugarat önmagával megszorozzuk és azt 3.14-dal megszorozzuk, végül 3-mal elosztjuk.

Leírása: $Km^3 = \frac{r^2 \times \pi \times m}{3} =$
Pl. $\frac{1 \times 1 \times 3.14 \times 3}{3} = 3.14 m^3$

Henger: (6. ábra)

A henger, melynek felülete és köbtartalma van. Felületének kiszámítása úgy történik, hogy az átmérőt megszorozzuk 3.14-dal és azt a magassággal, vagy a hosszával.

Leírása: $Hm^2 = d \times \pi \times m =$
Pl. $2.5 \times 3.14 \times 4 = 31.4 m^2$

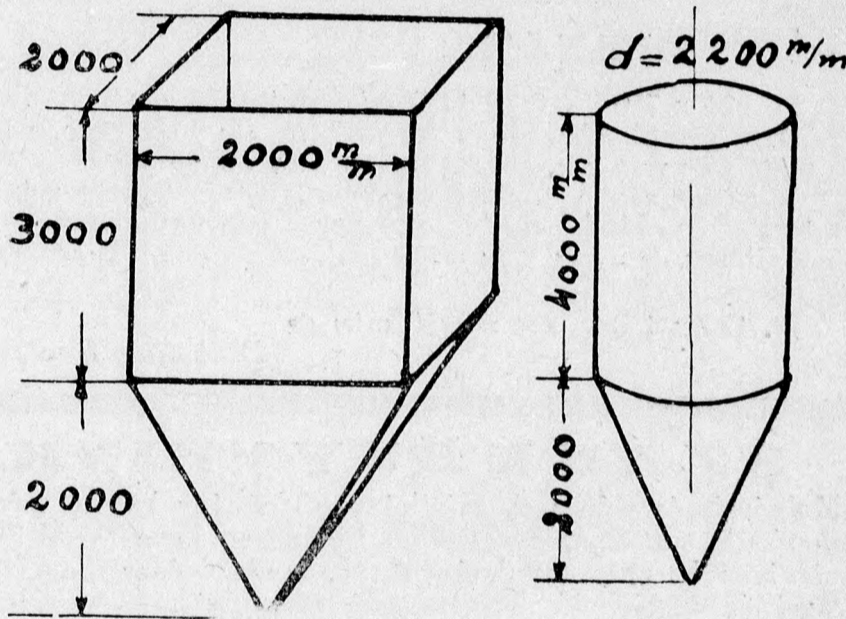
Az ürtartalmát úgy számítjuk ki, hogy a sugarat megszorozzuk önmagával, azt 3.14-dal és végül a magassággal.

Leírása: $Hm^3 = r^2 \times \pi \times m =$
Pl. $1.25 \times 1.25 \times 3.14 \times 4 = 19.62 m^3$

Mennyi a buzakamra ürtartalma és mennyi buza fér bele a 80 Hl. súlyu buzából?

Kiszámítása: A kerületét kétszeresen véve megszorozzuk az összmagassággal és elosztjuk 4-gyel. (7. ábra)

Leírása: $Km^3 = \frac{K^2 \times m}{4} \times Hl$

7. ábra

8. ábra

Pl. $4 \times 2 = 8 \times 2 = 16 \times 5 = 80 : 4 = 20 m^3$, tehát $20 \times 8 = 160$ Mm buza fér el a példa szerinti kamrában

A következő a henger alakú buzakamra. (8. ábra) Ebbe mennyi buza fér?

Kiszámítása: Az átmérőt megszorozzuk önmagával, azt 3.14-dal, azt a magassággal és elosztjuk 4-gyel és végül a buza Hl. súlyával.

Leírása: $Sm^3 = \frac{d^2 \times \pi \times h \times hl}{4} =$

Pl. $\frac{2.2 \times 2.2 \times 3.14 \times 6 : 4}{4} = 23.29 \times 8 = 186.32$ Mm. buza fér bele

Egy 60 x 300 m/m hengeren van 1 cm.-ként 6.5 rovátka, mennyi rajta az összrovátka?

Kiszámítása: A henger kerületét kiszámoljuk és megszorozzuk az 1 cm-re eső rovátka számával.

Pl. $300 \times 3.14 \times 6.5 = 6123$, vagyis 613 összrovátka.

Ha az összrovátka 613, mennyi az 1 cm-re eső rovátka?

Kiszámítása: Az átmérőt megszorozzuk 3.14-dal és azzal elosztjuk az összrovátka számot.

Pl. $300 \times 3.14 = 942. 613 : 942 = 6.5$ R/cm.

1869. évtől malmok, üzemek és gazdaságok beszerzési forrása:

Malomgépek

Malomkőgyár

svájci **Szitaselyem**

Kann és Heller r. t.

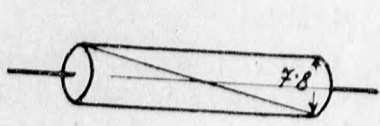
BUDAPEST, V.,
Bajcsy Zsilinszky-út 62.
Telefon: 121-335.

Egy 600 x 300 m/m.-es hengeren az elhajlás 7.8 cm., hány százalék az? (9. ábra).

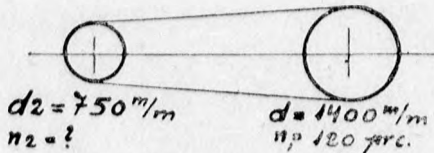
Kiszámolása úgy történik, hogy a 7.8-ot megszorozzuk 100-al és elosztjuk a henger hosszával.

$$Pl. 7.8 \times 100 : 600 = 13\% \text{ az elhajlás.}$$

Egy transzmisszió 120-at fordul percnként. „n₁” a rajta lévő tárcsa átmérője 1400 m/m = „d₁”, a gépen lévő szíjtárcsa átmérője 750 m/m „d₂”, mennyi a gép fordulata? (10. ábra).

9. ábra

10. ábra

Kiszámítása: A transzmisszió fordulátát megszorozzuk a rajta lévő tárcsának az átmérőjével és elosztjuk a gépen lévő tárcsának az átmérőjével.

$$\text{Leírása: } n_2 = \frac{n_1 \times d_1}{d_2}$$

$$Pl. 120 \times 1400 : 750 = 224 = n_2$$

Milyen tárcsát tegyünk a transzmisszióra, ha a gépen lévő tárcsa 750 m/m „d₂”, a gép fordulata 224 „n₂” a transzmisszió fordulata 120 n₁/perc. A gép percnkénti fordulátát megszorozzuk a rajta lévő tárcsa átmérőjével és elosztjuk a transzmisszió fordulátával.

$$\text{Leírása: } d_1 = \frac{n_2 \times d_2}{n_1}$$

$$Pl. 224 \times 750 : 120 = 1400 \text{ m/m „d}_1\text{”}$$

Ha a gépről hiányzik a tárcsa? Az „n₁” 120 perc, a d 1400 m/m, az n₂ = 224, milyen legyen a d₂ átmérője?

Kiszámolása: A transzmisszió fordulátát megszorozzuk a rajta lévő tárcsa átmérőjével és elosztjuk a gép fordulátával.

$$\text{Leírása: } d_2 = \frac{n_1 \times d_1}{n_2}$$

$$Pl. 120 \times 1400 : 224 = 750 \text{ m/m } d_2.$$

Deák Illés főmolnár

SZAKKÖNYVEINK.

A Molnárok és Gépészek Kézikönyve néhány kötete még kapható. A tartalomjegyzékekből különösen kiemelkedő és ma is igen hasznos tanulmányok: „A malomipar nyersanyagai és termékei”, „Gyakorlati vízműtan”, „A melegség, nedvesség és a különböző tisztítási módok befolyása a búzára és lisztre”, „Közlőművek (transzmissziók) helyes kivitele és elrendezése”, „Kazánok és kazántelegek”, „Malomipari könyvvitel”, „Magyar búzakorpák vizsgálata”, „Mechanikai erőátvitel”, „Gyengeáramú elektrotechnika”, „Erősáramú elektromos készülékek szakszerű kezelése”, „Gőzgép-vezérművek”, stb., stb. Az itt felsorolt tanulmányokat tartalmazó 2 kötet 6 forintért megkapható.

Az összeg e példány árával együtt a mellékelt befizetési lapon küldhető be.

Ugyancsak kapható még az 1939-ben. praktikus összeállításban készült „Magyar Malmok Címtára”. Ára postaköltséggel 20 forint.

**Eladó 1-1 drb. új IV/T. Ganz
sima hengersizék 25/60 és 25/80-as**
Minden egyéb malmi felszerelési cikk kapható.
HOFER kft. BUDAPEST, Király-u. 55.
TELEFON: 228-289, 220-682.

KREISLER
MALOMBERENDEZŐ
VÁLLALAT K. F. T.
MÁRTA szabadonlengő
síkszíthajtómű
Budapest, VI. Fóti-ut 34. sz.
Telefon: 200-323.

Milyen hibák okozhatnak készlethiányokat?

Súlyos és igen mélyen zsebbevágó, egyeseknek sok álmatlan, gondterhes éjszakát okozó kérdés ez, amire tapasztalati tényekből kiindulva, szeretnék röviden válaszolni.

Minden technikus-ember tisztában van azzal, hogy a hibaokok megkeresése sokkal komolyabb feladat, mint a már megállapított hibák kiküszöbölése. Így van ezzel az orvostudomány, a könyveléstechnika és sok más egyéb, a gyakorlati életben előforduló jelenség.

Nézzük csak elsősorban a kiörlési százalék hiányát. Az okok többfélék és ha ezek kicsinyeknek is látszanak, az okozatok mégis igen nagyok. Pl. Rövid járatok, 2. A hengerek helytelen rovátkolása, 3. Szakértelem hiánya, 4. Gondatlanság, 5. Elmerések.

1. A rövid járatokon egváb megoldás híján csak úgy lehet segíteni, ha csökkentjük a teljesítőképességet. Két rossz közül tehát a kevésbé rosszat kell választani. Ily módon gyerekjáték bármilyen magas kiörlési százalék elérése.

2. Rovátkoltatni csakis megbízható vezetésű üzemben szabad, ahol pontosan és lelkiismeretesen, kellő szavatosság mellett betartják a molnár által adott rovátkolási utasításokat, rajzokat.

3. Szakértelem. Erről most ne beszéljünk részletesebben. Amelyik molnár nem tud örölni (mert sajnos, ilyen is akad) és nem tud pl. egy helyes rovátkolási utasítást adni, az vagy tanulja meg attól, aki ehhez jobban ért (mert nem tudni valamit nem olyan szégyen, mint ezt nyíltan be nem vallani és megtanulni nem akarni azt, amit föltétlenül tudnom kell.) — vagy egyszersmindenkorra „tegye le a lantot”.

4. Gondatlanság. Ez többé-kevésbé összefüggésben van a 3. pontban foglalt vázlatos körülírással. Itt aztán kriminális okok is közrejátszhatnak. Hallottunk más olyasmit, hogy imitt-amott — egyszerű szavakkal szólva — lopkodják a készleteket. Ezen nem nehéz segíteni.

5. Tévedni emberi dolog. Véletlenül előforduló tévedések ritkán okoznak kijavíthatatlan hibát, de annál inkább a sorozatos tévedések, amit nem lehet másként megszüntetni, mint úgy, hogy minden melléktekintet nélkül bármely posztra a legmegfelelőbb munkaerőt tesszük. Itt az értelem kérdésének megmérhetetlenül nagy jelentősége van. Ezenfelül még rezsinövelés által is megszigorítjuk az ellenőrzést úgy a ki- és beméréseknél, mint a számadásoknál, akkor a minimumra csökken a tévedésekből, elmerésekből eredő hiba. A „sok kicsi sokra megy” elmélet itt is tökéletesen helytálló és ennek idők folyamán nem is mázsákra, hanem vagonokra menő jelentősége van.

A gabonakészlet-hiányok valójában szerves összefüggésben vannak a fentebb vázolt és öt pontban összefoglalt hibaforrásokkal. Természetes ugyanis az, hogyha a kiörlési százalékokban bármely ismert vagy ismeretlen okból hiányok mutatkoznak, azt kizárólag csak gabonával lehet pótolni. Ennél a kérdésnél rendkívül nagy szerepet játszik a szakszerű nedvesítés és pihentetés kérdése is. A most befejeződő gazdasági évben örlésre került búzáknál eredményesen voltak alkalmazhatók a „necelések”. Egyébként itt is fennállnak a 4. és 5. pontban említett hibaforrások.

S ha elismert, neves gyakorlati szakembereink e hasábon a többi hibaokokra is rámutatnak, úgy ezeket a nagyon hasznos felvilágosításokat minden molnár hálás köszönettel fogja elfogadni és talán... meg is tanulni.

Gábor József

RÁCZ ÁRMIN ÉS TÁRSA mész. üzlet

Cégt.: BECK DEZSŐ,

BUDAPEST, VI, Ó-utca 7. Telefon: 129-271.

Összes malomszükségleti cikkek, svájci szitaselymek, gépszijak, varró- és kötőszijak, gumiszijak, Polip szijragasztó stb. legolcsóbb beszerzési forrása

**Használt malomgépek
vétele és eladása!**

hiányokat?

seknek sok ál-
amire tapaszt-
válaszolni.

azzal, hogy a
eladat, mint a
an ezzel az or-
s egyéb, a gya-

alék hiányát,
s látszanak, az
k. 2. A henge-
ya, 4. Gondat-

ján csak úgy
össeséget. Két
választani. Ily-
i százalék elé-

etésű üzembn
llő szavatosság
kolási utasítá-

nk részleteseb-
ajnos, ilyen is
utasítást adni,
ért (mert nem
nyltan be nem
öltetlenül tud-
e le a lantot).

efüggésben van
t aztán krimi-
más olyasmit,
va — lopkod-

forduló téve-
de annál in-
másként meg-
et nélkül bár-
esszük. Itt az

jelentősége
szigorítjuk az
számadások-
kból, elméré-
elmélet itt

mán nem is
e van.

es összefüg-
n összefoglalt
ha a kiörlési
n okból hiá-

val lehet pó-
pet játszik a
A most be-
knál eredmé-

Egyébként
hibaforrások,
reink e hasá-
ezeket a na-
ezek hálás kö-
tanulni.

bor József

z. üzlet
ZSÓ,
129—271.

mgépek
adása!

A malmok erőszükséglete

(Első közlés a M. L. májusi számában).

Általában azt mondhatjuk, hogy az erőszükséglet 1 vagón/24 óra, 25—75 lóerő közti ingadozik, míg a 100 kg/óra vonatkoz-koztatott erőfogyasztás 6—18 lóerő közti váltakozik. A kisebb érték automatikus, nagy őrleési kapacitású, a nagyobb értékek visszaönézés, kis őrleési teljesítményű malmokra vonatkoznak. A nagy malom-egységek kialakulásának egyik oka az, hogy az erőszükséglet a malom őrleési kapacitásának növekedésével csökken, mert a nagyobb malmok tervezésénél az épület elrendezése korszerűbb, a diagram felépítésében nagyobb a céltudatosság, a karbantartásra inkább ügyelnek. Ha a fajlagos erőszükséglet csökken, kevesebb lesz a tüzelőanyagfogyasztás, ami a malom rentabilitását, kalkulációját számottevő módon befolyásolja.

A tisztításnál a különböző nemzetek malmainak erőfogyasztása közt nincs sok különbség. Legkevesebb tisztítási erőfogyasztásuk az amerikai malmok, mert tisztább a gabonájuk, kevesebbet mosnak, kondicionáló berendezést ritkán alkalmaznak. Az angol malmok dolgoznak a legnagyobb tisztítási erőfelhasználással, mert a dominiumokról származó (pl. indiai) búzák tisztasága, eltérő keménysége megkivánja az intenzív mosást és a túldimenzionált kondicionáló berendezést.

Töretést, felbontást és kiörlést tekintve, a magyar magas őrleési malom ugyanolyan hengerhossz mellett kb. kétszer annyi erőt fogyaszt (töretésre), mint egy német őrleési rendszerű malom, mert a magyar magas őrlés 8—9-szer töret, a hátsó rovátkolt hengereket pedig erősen szorítja. A németek 6 töret mellett is elég magasan vezetik a hengereket. Az angolok 4 törettel dolgoznak és erősen nedves atmoszférájú levegő uralkodik a malmaikban. Gyakoriak is nálunk a klimatikus zavarok.

Klimatikus zavarok nálunk ritkán fordulnak elő. Ezek alatt azt értjük, hogy a malom levegője, az erősen nedves zivatarokra hajlamos tengerpartmenti külső levegő hatására a malmi gépeket nem aspirálja: nem szellőzteti kellőképpen, a levegő túl nedves, amiben az őrlés történik, a levegő nedvességének hatására a csövek, a hengerek ajtajai elcsirizednek, a szitabevonatok megduzzadnak, a nyílások elferdülnek, megszűkülnek, az őrlemények hátrább tolódnak, összecsomósodnak. Ugyanaz a jelenség, mint nálunk a túlnedvesített gabona őrlésénél, csak hirtelen lép fel a nagyobb arányú, mint ahogy nálunk előfordul a túlnedvesítés hatására. Léghatással védekeznek ellene. Ami nem más, mint a levegő nedvességének a malomban történő befolyásolása, módosítása, melegséggel.

A sima hengerek az angoloknál igényelnek legkevesebb erőt, mert a hengereket nem a nálunk szokásos vízben összeköszörüléssel járatták össze, hanem homok ráfuvással érdesítik és így kevésbé szorítják a sima hengereket.

A szitálásra fordított erő az angoloknál és az amerikaiaknál több mint nálunk, vagy a németeknél, mert az angolok és az amerikaiak siksziták mellett centrifugál szitákat is használnak, a használt siksziták pedig legtöbb esetben nem szabadonlengők, hanem sok-csapágys mankós siksziták.

A dara- és darcetisztítás kb. mindenütt ugyanolyan körülmények közt történik.

A transzmissziók, mellék gépek az amerikaiaknál és az angoloknál igényelnek kevesebb erőt. Az amerikaiaknál kevesebb számú gépek és a csoportos meghajtás miatt. Az angolok golyós csapágys alkalmazásával és elsőrangú anyagok beépítésével érnek el jelentős megtakarítást.

Ezek után a 100 kg/óra őrléséhez szükséges 19 lóerőt veszünk további számításaink kiinduló pontjául.

A különböző gépcsoportoknak megfelelően az átlagosan előforduló százalékos megosztás szerint felbontva a következő értékeket kapjuk:

tisztítás	2.10 lóerő
töretés (8 töret)	1.70 "
őrlés (felbontás, kiörlés)	2.90 "
szitálás	0.40 "
dara- és darcetisztítás	0.70 "
transzmisszió stb.	2.20 "
100 kg/óra búzára összesen	10.00 lóerő

LÁNCOK

Ewart, Gall, görgős stb. bármely célra

Lánc és Gépgyár Kft.

BUDAPEST, VI., Lehel-u. 8. Telefon: 200—359.

Ha csak a töretést, felbontást 1·70
és kiörlést nézzük, az 2·90

4·60 lóerő, felkerekítve 5 lóerős

Hozzávetőleges számításoknál mondhatjuk, hogy az aprítási erőszükséglete kb. 50%-a a teljes erőszükségeinek, beleértve a hengerek üres járására fordított munkát.

A tisztítás, aprítás, fajtázás erőszüksége (mint azt már előbb láttuk) szintén 50%-a az összerőszükségeinek. — Két példa:

Baumgarten és Hopf ismert könyvében s általában a szakirodalomban azt találjuk, hogy a töretés erőszüksége 0·5—0·6 lóerő 100 kg/óra őrleendő búzára és rozsrá. Hogy ertsük ezt az adatot?

A 4·60 lóerő vagy az 5 lóerő (a kedvezőtlen viszonyokra való tekintettel történt a felkerekítés) 50%-a, a 2·5 lóerő a töretési erőszükséglet, mert sok esetben a törethengerek túlterhelése, a rövid diagrammu malmok töretre visszavezetett őrleményei az erőfogyasztásban a töret felé irányuló eltolódást idéznek elő.

A 2·5 lóerő tizedrésze vagyis 0·25 lóerő esik az 1·5 töretre. A második töret erőszüksége 2-szerese az első töretnek.

$$0\cdot25 \times 2 = 0\cdot5 \text{ lóerő.}$$

Tehát a közölt adat egy nehéz viszonyok közt dolgozó 2-ik töretű henger 100 kg/óra őrlésére vonatkozó erőszükségletét adja meg. Általában 0·25—0·6 közt mozog egy töret erőszüksége, aszerint, hogy melyik töretről van szó. Ha az 1-ső töret hengerének erőszüksége 1 lóerő (beleértve a henger csapágy surlódását a fogaskerekek kapcsolódásából származó erőfogyasztást is), akkor 8 töret, 5 felbontó, 9 kiörlőhenger alkalmazása mellett az egyes hengerek erőfogyasztása a következő:

(Arabszámmal jelöljük a törethengereket, kis betűvel jelöljük a felbontóhengereket, római számmal az őrítőhengereket)

töret	1	2	3	4	5	6	7	8
lőerő	1	1·92	1·73	1·59	1·37	0·91	0·82	0·82
felbontás		a	b	c	d	e		
lőerő		0·91	0·91	0·77	0·77			
kiörlő	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
lőerő	0·91	0·91	0·64	0·64	0·64	0·64	0·59	0·59

Minden őrleési rendszerhez más és más erőelosztás tartozik. A fentiek tájékoztató értékek. Ha töretésre vonatkozó adatokat összeadjuk, összegül 10·16-ot kapunk. Ha az 1-ső töret 1 lóerő, akkor az összes töretési erőszükséglet kb. 10 lóerő. Tehát az 1-ső töret erőfogyasztása az össztöretési erőszükséglet egy tizedrésze. Hasonlóan bírálhatjuk el a többi adatokat is. Harmadik példa:

Egy 800 mm. hengerhosszúságú 300 mm. átmérőjű rovátkolt szimola hengerszék hány lóerőt igényel, ha vele félmagas őrleést végzünk és ötödik töretnek használjuk?

100 kg. buza 1-ső töretéshez 0·25 lóerő kell, az ötödik töret erőszüksége 1·37 szer nagyobb, mint az 1-sőé, így a 4-ik törethez $0\cdot25 \times 1\cdot37 = 0\cdot342$ lóerő kell 100 kg/óra 100 mm hengerhosszon 125 kg búzát őrünk félmagas őrleésnél és 125 kg búza őrléséhez $0\cdot342 \times 1\cdot25 = 0\cdot427$ lóerő szükséges, 800 mm hengerhosszon $0\cdot427 \times 8 \times 3\cdot42$ lóerő szükséges.

A Ganz-katalógus az E 30/80-as hengerszékre (amely a fenti méretű) 3·5 lóerőt ad meg.

A katalógus-értékeket ilyenértelmű kritikával kell olvasni.

Raktáron tartunk valódi svájci

SZITASELYMEKET

minden számban. Valódi kenderből szótt

malomhevedereket, serlegeket, serlegcsavarokat a legjobb minőségű gépszifákat, varrószifákat, valamint porszűrőket és sikszitazacskókat, kész állapotban, az összes műszaki cikkeket és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a leg-szolidabb napi áron.

Kérjen árajánlatot:

Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat
Cégtulajd.: GÁLOS BÉLA
BUDAPEST, V., CSÁKY-U. 8.

Az egyes malmi gépek erőszükségletére a következő értékek az irányadók:

	100 kg/óránként
	lóerő
aspirátornak	0 075
tarárnak	0 050
osztályozóhengernek	0 025
sík rostának	0 040
triórnek (előtéttel)	0 030
triórnek (közvetlen meghajtással)	0 020
tárcsás triórnek	0 030
kombinált mosógépnek	0 170
kisebb hámozógépnek	0 400
nagyobb hámozógépnek	0 500
Hengerszéknek:	
a) zuzó (Quetsch) rozsrá	0 300
b) zuzó (Brech) buzára	0 200
c) buza töretésre, rovátkolt acélhenger	0 200 — 600
d) rozstörítésre, rovátkolt acélhenger	1 200, 1 300
e) sima acélhenger dara felbontásra	1 200, 1 400
f) sima acélhenger derce felbontásra	1 400, 1 650
g) sima porcellánhenger dara felbontásra	1 000
h) sima porcellánhenger fogós derce	1 200
i) sima porcellánhenger szívós derce	1 400
Köveknél:	
darálásra	1 000
sima őrlésre	3 000
derce őrlésnél	1 000
korpa őrlésnél	1 100
rozsrá 20 ^o /o-kal többet kell venni, siksziták, daratsztitóknál	0 050
Szemhasogató 100 mm-re	0 350
Sodermühle buzadarára, dercére, rekeszenként	1 000, 1 200
Sodermühle rozsdarára, dercére, rekeszenként	1 200, 1 400

Felvonók, szállítoszalagok, csigák, transzmissziók erőfogyasztását számítással könnyen követhető lehet. A malmi erőgépek tüzelőanyag illetve energia szükségletét a fenti adatok alapján szintén könnyen kiszámíthatjuk.

Erőfogyasztás terén is éppoly, mint a malomipar más területein kevés megbízható adattal rendelkezünk. Kevesebb, mint amennyire szükségünk van.

Dipl. Ing. *Aleuron.*

ELADÓ egy Langen és Wolf
DIESELMOTOR
20Hp. ekvó egyhengeres, teljes felszereléssel. **Üzemben van**
Steinfeld bádógárugyár,
Budapest, Lehel-utca 52.

LAKOS és SZÉKELY
speciális gépek gyára
Budapest, XIII., Béke-tér 3.

Autogén és elektromos hegesztő berendezéseket
a legkitünőbb kivitelben szállítunk.
**Törött gépalkatrészek hegesztését
garanciával vállaljuk.**

Beküldte már

a M. L. eddig kézhezvett példányaiért
j á r ó ö s s z e g e t ?

Küldje be,

mert csak így szolgálhatjuk az Ön érdekeit!
Csekklap csatolva.

Egyről—másról

Malmi közgyűlések

Az Egyesült Magyar Malomipar r. t. (Viktoria-konzern) április 12-én Budapesten rendkívüli, a Cseuz Hengermalom r. t. ápr. 19-én Csongrádon rendkívüli, a Tószegi Gőzmalom r. t. ápr. 27-én Tószegen, a Suri Gőzmalom r. t. ápr. 29-én Suron, ugyanekkor a Hernádnémeti Múmalom r. t. Miskolcon rendes, a Dunaföldvári Hengermalom és ipari r. t. május 15-én Budapesten rendkívüli, június 8-án pedig rendes, Szili Gőzmalom és Tésztagyár r. t. május 25-én Szilben rendes, Hengermalom r. t. Füzesgyarmat pedig május 31-én Füzesgyarmaton rendkívüli közgyűlést tartott. Az itt felsorolt malomvállalatokat arra kérjük, hogy évi jelentéseiket szíveskedjenek hozzánk elküldeni. A Szórády Hengermalom r. t., Mosonszentjános, június 22-én Mosonszentjánoson, a Királymalom, Fedrich és Strausz r. t. pedig jun. 12-én Budapesten tartja rendes közgyűlését.

Felszámolás

A Malomgépgyártó és Felszerelési kft., Budapest VI, Kmetty-u. 18. sz. alatti cég elleni követelések hat hónapon belül bejelentendők.

Vállalatvezetői megbízatás megszűnése

Mayer András egri hengermalmához vállalatvezetőként kirendelt Polónyi József egri lakost e megbízatása alól az iparügyi miniszter felmentette, miután Mayer András akadémizációja időközben megszűnt.

In memoriam . . .

A Mátészalkai Gyártelep r. t. alapítója és malomérdekltségének igazgatója volt hosszú éveken át **Rácz Emil**, akiről most kaptuk a sajnálatos hírt, hogy 73 éves korában deportálásban meghalt. Nagy alkotó, kiváló szervezőerő és igen népszerű, éleselméjű, értékes egyéniség volt. A molnárközéletben mindig aktíve szerepelt és a Szabolcs, Szatmár-, Bereg- és Ung-megyei molnárság mindenkor a legteljesebb bizalmával tüntette ki. Elmúlását mélyen sajnáljuk és emléke méltó arra, hogy kegyelettel őrizzük meg.

Őrlési rendeletek a rádióban

A magyar rádió a m. hó 31-én reggel 8-kor a „Közellátási negyedóra” keretében részletes ismertetést adott az őrlési rendeletről.

id. Detky János

a mult század utolsó éveitől kezdve a malomipar minden megmozdulásában aktív résztvevő id. Detky János malomtuladonos május 14-én, 85 éves korában visszaadta nemes lelkét teremtőjének. Rendkívül szorgalmas, termékeny, becsületes, fáradtságot nem ismerő, kitartó munkával a semmiből is teremteni tudó, vérbeli molnár volt aki minden szépért és jóért lelkesedni és áldozni tudott.

Néhány évvel ezelőtt magas korára való tekintettel visszavonult az aktív munkától, de a malomiparal való kapcsolata nem szűnt meg. Fiai: Detky László, okl. gépészmérnök és ifj. Detky János, atyjuk szellemében vezetik ma is a család érdekltségéhez tartozó vámosgyörki, kápolnai, siófok és ludasi malmokat.

Elmúlását mélyen gyászoló családtagjainak sorában ott látjuk vejeit, **Pernyész Dezső** neves malomépítőt, **Pethes Lászlót** és **Kékesi Mihály** malomtuladonost is. Ezenkívül két leánya, tíz unokája, négy dédunokája, rendkívül nagyszámú tisztelője és barátja osztozik ebben a fájdalmas veszteségben.

Végtisztessége május 16-án Vámosgyörkön folyt le a környék nagy részvéte mellett.

Kedves emléket mi is és mindazok, akik ismerték, kegyelettel fogjuk megőrizni.

Malmi vonatkozású rendeletek*

1947 ápr.-máj.

Adózási ügyek.

- 92.780/1947. VII. P. M. sz. r. a forintmérleg elkészítése határidejének meghosszabbítása. (M. K. IV. 12—82.)
- 92.568/1947. VII. P. M. sz. r. az együttes kereseti és jövedelemadóról, társulati és tantiemadóról, valamint vagyontöbbletadóról szóló és a 8830/1946. M. E. sz. rendelettel módosított és kiegészített 5890/1946. 41. E. sz. r. végrehajtása tárgyában kiadott 137.000/1946. VII. P. M. sz. r. módosítása (M. K. IV. 15—84.)
- 5410/1947. M. E. sz. r. a jövedelemtöbbletadóról szóló 2500/1947. M. E. sz. r. módosítása és kiegészítése (M. K. V. 1.—98.)
- 153.000/1947. VII. P. M. sz. r. a vagyonadóról szóló 2440/1947. M. E. sz. r. végrehajtása tárgyában (M. K. V. 1—98.) Helyesbítés: M. K. V. 10. 104—105. számában.
- 154.000/1947. VII. P. M. sz. r. a jövedelemtöbbletadóról szóló 2500/1947. M. E. sz. r., illetve ennek kiegészítéséről és módosításáról szóló 5410/1947. M. E. sz. r. végrehajtása tárgyában. (M. K. V. 1—98.)
- 154.100/1947. VII. P. M. sz. r. a vagyonadó és a jövedelemtöbbletadó 1947. évi kivetése. (M. K. V. 1—98.)
- 5530/1947. M. E. sz. r. a gépjárművek adókötelezettségéről. (M. K. V. 4. 99—100.) Végrehajtási utasítása (94.000/1947. VII. P. M.) M. K. V. 21—113.
- 12.600/1947. E. K. M. sz. r. az újjáépítési közmunkaváltás újabb bejelentésével kapcsolatban. (M. K. V. 6—101.)
- 152.200/1947. VII. P. M. sz. körr. a vagyonadó és a jövedelemtöbbletadóra az adókiivetés megtörténteig fizetendő adóelőlegek tárgyában. (M. K. V. 14—108.)
- 93.534/1947. VII. P. M. sz. körr. az együttes kereseti és jövedelemadónak 1947. évre rögzítése és kivetése. (M. K. V. 21—113.)
- 100.841/1947. XI. P. M. sz. r. a terménybeszolgáltatási kötelezettség teljesítésébe beszámítható, valamint a közellátási kötött forgalom keretébe tartozó termények átvételével kapcsolatban kiállított vételi jegy, elszámolás és nyugta illetékmentessége. (M. K. V. 21—113.)

Vámórlés.

- 100.720/1947. K. M. sz. r. az őrlési engedélyek kiadásának újabb szabályozása. (M. K. IV. 18—87.)
- 101.450/1947. K. M. sz. r. a kenyérfejadagok újabb megállapítása. (M. K. V. 30. — 119—120.)

Termények.

- 100.620/1947. K. M. sz. r. az 1947/48. évi terménybeszolgáltatási kötelezettség előzetes teljesítése. (M. K. IV. 15—84.) Helyesbítése a M. K. IV. 16-i 85. számában.
- 100.650/1947. K. M. sz. r. a Terményhivatal által az 1945/46. gazdasági évben kiadott vásárlási utalványok érvénytelenítése. (M. K. IV. 15—84.)
- 100.700/1947. K. M. sz. r. az 1947/48. évi terménybeszolgáltatási kötelezettség szabályozása. (M. K. V. 6—101.)

Szociális ügyek.

- 70.500/1947. N. M. sz. r. a munkások családi pótlékáról szóló 11.780/1946. M. E. sz. r. végrehajtása tárgyában kiadott 10.350/1946. N. M. sz. rendelet módosítása és kiegészítése. (M. K. IV. 16—85.)

Saját gyártmányu **malomgépeket, eredeti svájci szitaselymeket, hajtó és varrósziját, szijragasztót, gyantát, hevedert, serlegeket, tömitéseket, csapágyakat, csapágyházakat stb. raktárról legolcsóbban szállít:**

L Á S Z L Ó M I K L Ó S
malomberendezési és műszaki cég
Budapest, Nagyatádi Szabó-u. 33. Tel: 222-493.

Vegyes.

- 100.160/1947. K. M. sz. r. a szállítási igazolványok kiállítási díjának megállapítása. (M. K. 1947. IV. 3—76.)
- 100.210/1947. K. M. sz. r. a közéleti cikkek külföldre szállításának szabályozása. (M. K. 1947. IV. 3—76.)
- 3990/1947. M. E. sz. r. egyes mezőgazdasági növények és magvak termelésére vonatkozó szerződések tárgyában. (M. K. IV. 4—77.)
- 51.400/1947. K. M. sz. r. a kukorica árának megállapítása. (M. K. IV. 5—78.)
- 105.002/1947. Ip. M. sz. r. a bognáripárosok által készített igásszekerekért és igásszekér javításokért, valamint egyéb gazdasági eszközökért felszámítható legmagasabb árak szabályozása. (M. K. IV. 9—79.)
- 100.630/1947. K. M. sz. r. a kukorica szállítására vonatkozó korlátozások megszüntetése. (M. K. IV. 9—79.)
- 181.161/1947. F. M. sz. r. a hazai növénynevelés újjászervezése és fejlesztése érdekében szükséges egyes intézkedések. (M. K. IV. 15., 84.)
- 4700/1947. M. E. sz. r. szabadalomért fizetendő évi díjak megfizetése. (M. K. IV. 17—86.)
- 4850/1947. M. E. sz. r. a vámításra vonatkozó korlátozások megszüntetése. (M. K. IV. 18—87.)
- 21.103/1947. F. M. sz. r. a magtisztító telepek működésének és a magtisztítás szabályozásáról szóló 131.200/1945. F. M. sz. rendelet módosítása. (M. K. IV. 22—90.)
- 4990/1947. M. E. sz. r. a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. XLVI. t.-c. egyes rendelkezéseinek újabb kiegészítése tárgyában. (M. K. IV. 29—96.)
- 101.600/1947. K. Sz. M. sz. r. a szövetkezetek részére való iparjogosi utalványok kiadásáról. (M. K. V. 14—108.)
- 175.990/1947. F. M. sz. r. a földművelésszövetkezetek tulajdonába adott vagyon tárgyak elidegenítésének és terhelésének tilalmazása tárgyában. (M. K. V. 7—102.)
- 318.400/1947. IV. 2. B. M. sz. r. a kismotorkerékpárok forgalmának szabályozásáról. (M. K. V. 11—106.)
- 6310/1947. M. E. sz. r. az áramszolgáltatási szerződés illetéke tárgyában. (M. K. V. 21—113.)

* Az egyes rendeletek után zárójelben lévő rövidített adatok azt mutatják, hogy a rendelet a hivatalos lap (Magyar Közlöny) mikori és melyik számában jelent meg.

Védekezés a kenyérnyulásodás ellen

Ezzel — a meleg időben — komoly problémával sokat foglalkoztak a szakkörök. A kenyérnek e fajta betegségéért a tévhit sokáig — talán még ma is — a malmokat okozta. A közönség felvilágosítása érdekében éveken keresztül a Gabona és Lisztkísérleti Állomás összeállításában a M. L. nagy költséggel és nagy tömegben, az öröklöttök között való szétosztásra röplapokat készített, amelyeknek maradt példányvaiból egyet-egyét figyelmességéből e számunkhoz csatoltunk.

Nagyon fontos közérdek, hogy e röplap feltűnő helyen kifüggesztessék.

Felelős szerkesztő: *Gábor József*

Felelős kiadó: *Jutassy Ödön*

Budapest, VI., Podmaniczky-u. 31.

Készült: Weitz Károly nyomdájában, Bp., VIII., Üllői-ut 44.

Új és használt
malomgépek
hengerek
olajsajtoló
berendezések
műszaki cikkek
mérlegek stb., stb.
legelőnyösebb
beszerzési
forrása:

Kemény Manó
műszaki szaküzlet
BUDAPEST, V.,
Akadémia-utca 21.
Tel.: 22-088, 28-087.
Távírat cím:
Kemanó, Budapest.

Olajmalom berendezés, teljesen komplett, alig néhány hónapig volt üzemben, jutányosan eladó. Langen és Katz, Debrecen, Hatvan-u. 62.

Kriszháber Károly műszaki cég, Budapest, XIII, Fáy-u. 12/C. Szállít mindenféle malomgépet használtat és újat. Tartalékhangert különböző méretben, mindenféle műszaki cikket.

Függőköves darálógépek és kaplápáncsos örlőgépek raktárról azonnal szállíthatók. Kemény Manó, Budapest, V, Akadémia-u. 21.

Motorokat bármilyen üzemre és teljesítményre szállítunk. Hengertfuásokat, csiszolásokat, dugattyukat, gyűűket, hengerfejeket, főtengelyeket készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk! Lőrött főtengelyek, mindennemű gépalkatrészek javítását, hegesztését vállaljuk. Csereüzleteket kötünk! Kurucz Testvérek gépipari üzeme, Budapest, Angyalföldi-ut 6. Telefon: 200-392

Bérelnek 1-2 vagónos malomot. Ipari rendelek. Részletes leírást kérek Horváth, Orosháza, Erdély-u. 2.

Üzemét meghajtó gép oválra kopott főtengelyének forgáscsapjait a helyszínen speciális készülékkel garanciával esztergálom meg 48 óra alatt gépe üzemkéssé! Szabó Károly géplakatosmester, Ujkigyós, Békés megye.

Eladó egy visszaöntéses, üzemben levő malomberendezés 4 m kőpaddal, közlőművekkel szijazattal, 3/8-os kombinált hengerek. Progresz-koptató, Radiál szita. Külön egy db. 4 hengeres „Oser“ hengerek sima hengerekkel gyárilag javítva. Cim: Csizmadia Ferenc, Budapest, XIV., Mogyoródi-ut 136

Malomeszerelés A sáros-patakmalomból hengerek, felvonók, felbontók, közlőművek stb. még kaphatók: Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21.

Mestervizsgázott főmolnár béreltársulna — Cim: Becskerek Mihály, Polgár.

APRÓHIRDETÉS

Ganz IV. T. új hengerek

25/80 és 30/60, Reformdaratisztító szimpla és dupla új, alacsony típus, darálógépek függőköves, golyóscsapágyas eladók. Kann és Heller rt. Budapest, V., Bajcsy Zsilinszky-ut 62. Tel.: 121-335.

Lapátnélküli siksziták rövid szállításra kaphatók: Horváth Pálné-Geiger Janka Budapest, XIII, Üteg-utca 9.

Eladó Ganz 21-es, 220/500, vasszekrényes, egyszerű Ganz, 1500/250-es Seck-hengerek, Seck-mosógép, nedvesítőgép, 2 db. meghajtókorong, 3/8-os hengerekhez és a malomiparban előforduló összes műszaki cikkek, svájci siksziták, malomhevederek, serlegek stb., stb. a legolcsóbban. Kozma Sándor műszaki kereskedő, Budapest, VI, Podmaniczky-u. 35

Ganz IV. T 25/80 dupla sima, gyári új hengerek, jutányosan kapható. Kann és Heller rt. Budapest, V., Bajcsy Zsilinszky-ut 62.

Eladó egy jókörüzetű öjtáratu vasmalom Érdeklődni lehet a helyszínen. Laurinyecz Pál és Társai, Békéscsaba, Tanya 423/1. szám

Háromjáratu jóforgalmu malom villanymeghajtásu, modern épületben, lakóházzal, istállóval felerészben eladó, másikele bérbeadó Panyi Gyula, Iregszemcse, Tolnam.

Új örlési eljárásommal bármilyen meglévő rozsmalom teljesítményét 25%-tól 60%-ig növelem, lisztminőségben is. Buzaörlésnél szintén, csekély költséggel. Nánay, Pestújhely, Margit-u. 27.

Eladó két db. Graepel-gyártmányú ötrészű szabadonlengő sikszita, mely üzemben megtekinthető. Egy db 750x290-es használt, de jó állapotban lévő hengerek. László Miklós malomberendező, Budapest, VII., Nagyatádi Szabó-utca 33. Tel.: 222-493.

36 éves malomtulajdonosnő házasság céljából megismerkedne hozzáillő molnárral. — Cim: Martos Rezsőné, Alcsut

Malmok szerelését vállalom. Eladó 5 darab sikszita, tarár, hámozó, daratisztító, új görgőscsapágyu hengerek. Szabó Imre szerelő főmolnár, Budapest, v., Bajcsy Zsilinszky-ut 76. III. 5

Fogaskerek bármely gyártmányú és méretű hengerekhez, malomgépek, malmi vasrészek és az összes műszaki cikkek előnyös beszerzési forrása: Horváth Pálné-Geiger Janka, Budapest, XIII., Üteg-u. 9.

Eladó 17 HP 380 V, 2890 ford. Brown-Boveri villanymotor, 22 fm. 200 mm x 14 mm. krómcserezési főszi, keveset használt állapotban. László Miklós malomberendező, Budapest, VII., Nagyatádi Szabó u. 33.

Malmot keresek egy vagonosig bérebe vagy elszámolásra. Ajánlatokat a kiadóba kérek „Készpénz“ jelíggel.

Eladó két db. 11/a rovátkolt hengerek, jó állapotban. Farkas Ferenc, Fehérvárcsurgó.

30-35 HP. Martos-Herz-gyártmányu, kitűnő állapotban lévő szivógázmotor, 60-80 HP. szivógázmotorhoz való barnaszén-tüzelésű, vízhűtéses generátor, hozzávaló két ánykiválasztó, továbbá 3-4 méter vizeséhez való 800 literes 15-20 HP. Reich-gyári gyártmányu turbina, teljesen új állapotban, összes tartozékaival eladó. Bereczky-malom, Nyárad, Veszprém megye.

Eladó 1 db. új, 120 HP. forgórosályos generátor Tiszavidéki Malom, Mándok.

Malomgépek eladók 120x120 kettőrétű „Jakab“-rendszerű sikszita, 11 kerettel, hozzá két pótkeret, új selyembevonattal. Négyre átszerelhető. Egy 2/7-es Ganz hengerek dupla rovátkolt és sima, szekrény nélkül. Kettő drb 22-es Ganz-hengerek, javítást igényel, szekrény nélkül Egy 1000 kg-os Fuchs-mérleg, tiszta vasból, egy hathengeres autómotor, egy drb oldal fogaskerek, 96 foggal. Levélre nem válaszolok. Cim: Szalay István Vácrátót.

Eladó 16 HP Langen-Wolf motor, szimpla Reformdaratisztító, egy 4-, kettő 3.5-, kettő 2-méteres hasábszita. Válaszbélyeg kérek: Fodor János, Belvárdgyula, Baranya megye.

Bérelnek 50-100 mazsa teljesítményű malmot, lehetőleg Dunántulon. Tómalom, Balatonszabadi.

Eladó egy db. 22-es Ganz-hengerek, 550-es faszekrényes, 1 db. dupla daratisztító, Hofher-Schránzféle, 1 db. 4-rétű, szabadonlengő Graepel-féle sikszita. Cim: Szőke István, Kariál, Pestm. Válaszbélyeg küldendő.

Komondort fajtisztát, tenyésztésre, nőstényt, veszek. Kühnel, Kárász, Baranya megye.

Szabadonlengő függőtengelyes vagy rollnis, modern sikszita-hajmúvek, — melyek bármely elavult sikszitára rászerezhető — olcsón rendelkezhető: Horváth Pálné-Geiger Janka cégnél, Budapest, XIII., Üteg-utca 9.

Dinamó 110 v. 3 kw, kapcsolóval olcsón eladó: Horváth Pálné-Geiger Janka, Budapest, XIII., Üteg-utca 9.

Felhivom régi vevőim figyelmét, hogy ismét készítek minden méretű malomkövet. Hámozóköpeny-kitöntését, javítását vállalom. Készítek fázázás darálókat és azonnal szállíthatók használt és új 600, 650, 300 as és 400-as „Irus“ darálókat. Leposa Vendel malomköntődjé, Csorna, Erzsébet-u. 33.

5-8 HP fatüzelésű szivógáz vagy nyersolejmotort keresek üzemképeset, megvételre. Kollár Károly, Bogárdmindszent, Baranya megye.

Hengerrovátkolót keresek megvételre. Gyártmány és ár megjelölést kérek. Bereczky-malom, Nyárad, Veszprém megye.

Tervek szitasémák, diagrammok készítését és beörlést vállalom. Deák Illés főmolnár, Kisbér.

3/8-os dupla töretű hengerek, 3. sz. Besser Rentabel, 10 kg automatikus gabonamérleg azonnali szállításra kapható. Rácz Árpád és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7.

Mindennemű malmi gépek és malom műszaki cikkek

Jahn és Klein műszaki és malomberendezési vállalat
BUDAPEST, V., WAHRMANN-UTCA 6-8.

A valódi „ZÉNOL“ — szijkenőcs!
— szijragasztó!
— Rud-Zénol!
ISMÉT BÉKEBELI MINŐSÉGBEN KAPHATÓ.

Kérje műszaki kereskedőjétől, vagy a gyártót!

BACHRACH TESVTÉREK mérnökök
Budapest, VII., SZÖVETSÉG-U. 36/b.